

1841, saa vilde jeg ikke derved finde nogen Betænkelse. Men ved Siden deraf har Forslagsstilleren en anden Klasse Vælgere, som skal bestaae af alle myndige Folk, som ikke netop have nogen af de Egenfaber, der udføres for al Deeltagelse i Valgene, s. Ex. at være uberygtet. En saadan indskrænket, middelbar Valgret kunde man maaskee ogsaa give ved Siden af den mere udstrakte Valgret, som, efter hvad jeg nylig har udtalt, kunde indrømmes dem, som enten have en Lønde Hartkorn, eller som bestode en Bygningsstat svarende Giendom af den Værdi, som i Anordningen af 13de August 1841 foreskrives, eller som endelig svare en laarlig Afgift til Communen af 6 Rbd. eller ogsaa en derfra noget forskjellig Sum, som man maatte foretrække. Dette kunde ikke være i og for sig farligt, at de, der betalte Mindre, ogsaa fik en indskrænket Deeltagelse i Valgene; men jeg troer ikke, at det i og for sig selv er nyttigt eller nødvendigt. De Mænd, der udgjøre Stammen af dem, der skulle vælge til Sogneforstanderskabet, nemlig de, der enten som Eiere eller Fæstere bestode en Lønde Hartkorn eller ere i noget af de andre Tilfælde, der ere eller maatte blive satte ved Siden deraf, ere ikke saa affondrede fra det almindelige Samfund i Sognet, at man kan tænke sig, at de ikke ville tage behørigt Hensyn til eller at de endog ville trykke de mindre Besiddere; thi de Interesser, der komme frem i Sogneforstanderskabet, ere ligesaameget deres som den mindre Besidders eller den bestidelsesløse arbejdende Klasse. Der har før været saadanne Forhold, hvori man maaskee kunde tænke sig, at der var nogen Betænkelse ved, at Gaardmændene alene, men og de mindste Gaardmand, havde Afgang til at vælge til Sogneforstanderskabet; thi efter den ældre Tingenes Orden skulde alt Gangdagsarbejde fordeles mellem Huusmændene medens Spanddagsarbejdet skulde forrettes af Gaardmændene. Det var altsaa i Gaardmændenes Interesse at vedligeholde det Arbejde, der kunde forrettes ved Gangdage, istedetfor at lade det blive forvandlet til Pengepræstationer, hvilket blev lignet paa Hartkornet, og derfor fornemmeligt faldt Gaardmændene til Byrde. Men denne Tingenes Tilstand ophørte ved Forordningen

af 27de Mai 1848, hvorved jeg maa bemærke, at den Deel af Forordningen, som gaaer ud paa Indskrænkninger i Huusmænds og Indersters Gangdagsarbejde, støtter sig til det Forslag, som 1848 blev forelagt Provindsstaterne. Jeg har ogsaa ved mange Leiligheder udtalt mig for, at det var en af de Ubilligheder, hvorunder Huusmændene lede eller idetminste under visse Forhold kunde komme til at lide, at de maatte forrette alt Gangdagsarbejde. Dette lod sig nu ikke let forandre, saalænge den almindelige Stemning hos Bondestanden var imod at forvandle Naturalpræstationer til Pengebidrag; men fra det Dødblik, da man ved Hjælp af flere Love, der blev foretagne Stænderne, og som gik igjennem, fik Naturalpræstationer forvandlede til Pengebidrag, som skulde fordeles efter Hartkornet, var der ikke mere Noget veien for ogsaa at kunne faae sin Forpligtelse til Gangdagsarbejde hævet. Det var den stigende Oplysning og Velstand blandt Bondestanden, som, i Forbindelse med de Forhandlinger, der fandt Sted saavel i Stændersforsamlingen som ogsaa ved andre Leiligheder, bragte dette lykkelige Resultat tilveie, og fra den Tid af seer jeg ikke, at der egentlig er Noget, som Gaardmændene kunde have Interesse af at foretage, og som ikke kunde bestaae med Huusmændenes Interesser; men det er i Sognets fælles Interesse, Gaardmændene handle, og disse Interesser er stærkere repræsenterede ved Gaardmændene, fordi de deels have større Deel i Udgifterne, deels i flere Henseender ere bedre indrettede paa at tage Deel i de almindelige Anliggenders Bestyrelse end Huusmændene. Men, uagtet jeg saaledes ikke troer, at det vilde føre til noget særdeles gavnligt Resultat, at ogsaa de, der yde mindre Bidrag, fik Deel i Valgene — naturligviis en mere indskrænket Deel end den, man tillægger dem, der yde de større Bidrag —, saa vilde jeg vel gaae ind paa et Forslag i denne Retning, naar det blev paa en noget anden Maade, end den ærede Forslagsstiller har tænkt sig det. Hans Forslag ligger virkelig, saavidt jeg kan skjønne, i den Henseende af en Uklarhed, og isærdeleshed finder jeg den Affondring, der gjøres imellem de forskjellige Byer, som skulle have forskellige